

Hà Nội, ngày 01 tháng 10 năm 2023

Số: NNHD-10/TDMB/TTCN

**BẢN TIN DỰ BÁO KHÍ TƯỢNG THỦY VĂN
PHỤC VỤ NÔNG NGHIỆP KHU VỰC TRUNG DU MIỀN NÚI PHÍA BẮC
THỜI HẠN THÁNG
(Từ ngày 01/10/2023 đến ngày 31/10/2023)**

1. Thông báo tình hình khí tượng thủy văn nông nghiệp tháng qua

Trong tháng 9/2023, độ ẩm không khí trung bình trong khu vực dao động trong khoảng 74-86%; Tổng tích ôn hữu hiệu (tổng nhiệt độ tích lũy) trong tháng dao động trong khoảng 443-588°C; Bốc thoát hơi tiềm năng dao động trong khoảng 89-94mm; Tổng lượng mưa hữu hiệu trong tháng dao động trong khoảng 74-109mm; Nhiệt độ tối cao trung bình từ 28-33°C, nhiệt độ tối thấp trung bình từ 21-26°C, nhiệt độ trung bình tại khu vực Bắc Bộ phổ biến cao hơn TBNN từ 0,5-1,0°C. Tổng lượng mưa tại khu vực Bắc Bộ phổ biến cao hơn TBNN từ 20-50%, có nơi cao hơn. (Nguồn: Trung tâm DB KTTV QG)

Trong tháng 9/2023, đã xuất hiện 2 đợt nắng nóng diện rộng như sau: từ ngày 02-03/9 và từ ngày 05-07/9; Trong đợt nắng nóng đầu tháng 9, một số nơi đã quan trắc được giá trị nhiệt độ cao nhất tuyệt đối ngày vượt GTLS cùng thời kỳ. Trong tháng 9/2023, tổng lượng mưa tại Trung du phổ biến cao hơn TBNN từ 20-50%, có nơi cao hơn; Riêng khu vực vùng núi phía Bắc, tổng lượng mưa ở mức thấp hơn so với TBNN cùng thời kỳ từ 20-40%; Đáng chú ý là đợt mưa từ ngày 25-29/9 do ảnh hưởng của dải hội tụ nhiệt đới kết hợp với hoàn lưu ATNĐ nên một số nơi đã xuất hiện giá trị tổng lượng mưa ngày và tổng lượng mưa tháng vượt GTLS cùng thời kỳ. (Nguồn: Trung tâm DB KTTV QG).

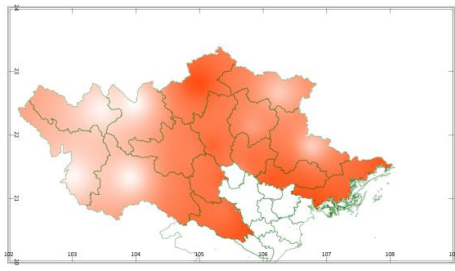
Bảng 1: Tình hình khí tượng nông nghiệp tháng qua (01-30/9/2023)

Yếu tố	Thời gian			
	Tuần 1	Tuần 2	Tuần 3	Tháng 9
Độ ẩm không khí (%)	70,0-84,1	76,8-89,1	74,6-87,8	73,9-85,7
Nhiệt độ tối cao (°C)	29,6-34,6	27,4-31,9	27,9-32,4	28,3-32,9
Nhiệt độ tối thấp (°C)	20,9-26,3	20,7-26,0	20,6-26,2	20,8-25,9
Tích ôn hữu hiệu (°C)	167,7-224,0	144,3-195,6	130,5-177,7	442,5-587,8
Mưa hữu hiệu (mm)	7,0-47,0	10,9-66,3	19,5-63,1	74,4-109,1
Bốc thoát hơi tiềm năng (mm)	34,2-36,0	29,6-31,2	25,5-27,2	89,4-94,3

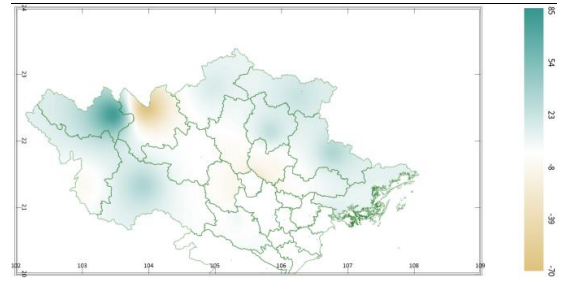
Lúa vụ Mùa trong tháng 9 ở các giai đoạn làm đòng - trổ bông – chín – thu hoạch. Trong tuần đầu tháng, thời tiết của khu vực có mưa rào và dông rải rác với lượng mưa không đáng kể đã tạo điều kiện cho quá trình trổ bông trên cây lúa diễn ra thuận lợi; tuy nhiên, do lượng mưa tương đối thấp khiến cho nhu cầu về nước cho cây lúa ở nhiều nơi không đảm bảo, cây lúa sinh trưởng và phát triển kém. Trong tuần giữa và cuối tháng, trên khu vực liên tiếp xảy ra các hiện tượng thời tiết nguy hiểm như mưa lớn, dông lốc, sạt lở; cụ thể: từ đêm 12 -14/9 trên địa bàn các tỉnh Lào Cai, Hà Giang và Yên Bái đã xảy ra mưa lớn, lũ quét, sạt lở, dông lốc; trong ngày 19/9, tại tỉnh Yên Bái đã xảy ra mưa dông; từ ngày 20-21/9, mưa lớn tiếp tục xảy ra tại tỉnh Lào Cai; ngày 22/9 tại tỉnh Hà Giang đã xảy ra mưa dông; từ ngày 26-28/9, tại các tỉnh Lào Cai, Sơn La, Yên Bái, Hòa Bình, Bắc Giang, Phú Thọ, Quảng Ninh đã xảy ra mưa lớn kèm theo dông lốc... đã gây ra tình trạng đổ ngã, ngập úng và thiệt hại hoàn toàn nhiều diện tích lúa trong khu vực (Lào Cai 47ha, Hoà Bình 1.652ha, Quảng Ninh 5ha). Trong tháng, bệnh đạo ôn, rầy nâu, rầy lưng trắng, sâu cuốn lá nhỏ, sâu đục thân 2 chấm, bọ xít dài, bệnh khô vằn, bệnh bạc lá - đốm sọc vi khuẩn là các đối tượng gây hại chủ yếu trên lúa Mùa.

Trong tháng 9, cây ngô trong các giai đoạn 5 lá – xoáy nõn - trổ cờ - phát triển bắp – thu hoạch. Trong tuần đầu, thời tiết của khu vực ít mây, ngày nắng, có mưa rào và dông rải rác cơ bản phù hợp cho cây ngô sinh trưởng; Trong tuần giữa và cuối tháng, trên khu vực liên tiếp xảy ra các hiện tượng thời tiết nguy hiểm như mưa lớn, dông lốc, sạt lở; cụ thể: từ đêm 12 -14/9 trên địa bàn các tỉnh Lào Cai, Hà Giang và Yên Bái đã xảy ra mưa lớn, lũ quét, sạt lở, dông lốc; trong ngày 19/9, tại tỉnh Yên Bái đã xảy ra mưa dông; từ ngày 20-21/9, mưa lớn tiếp tục xảy ra tại tỉnh Lào Cai; ngày 22/9 tại tỉnh Hà Giang đã xảy ra mưa dông; từ ngày 26-28/9, tại các tỉnh Lào Cai, Sơn La, Yên Bái, Hòa Bình, Bắc Giang, Phú Thọ, Quảng Ninh đã xảy ra mưa lớn kèm theo dông lốc... đã gây ra tình trạng ngập úng và thiệt hại hoàn toàn nhiều diện tích ngô trong khu vực (Lào Cai 100ha, Bắc Giang 10ha, Phú Thọ 108ha). Trong tháng, sâu keo mùa thu, sâu đục bắp, rệp hại cờ, bệnh khô vằn, bệnh đốm lá... tiếp tục là các đối tượng gây hại chủ yếu trên cây ngô.

2. Dự báo khí tượng nông nghiệp (từ ngày 01/10/2023 đến ngày 31/10/2023)

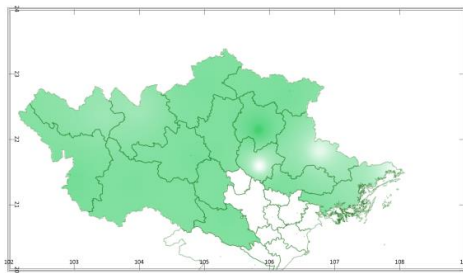

a) Tổng tích ôn hữu hiệu tháng

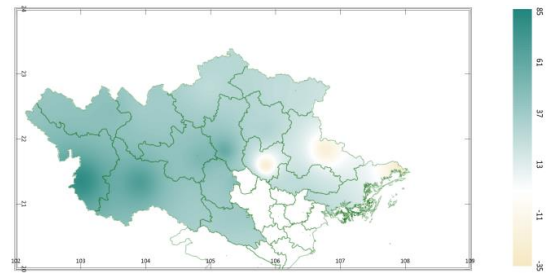

b) Mức độ sai khác so với cùng kì năm trước

Hình 1: Bản đồ tổng tích ôn hữu hiệu

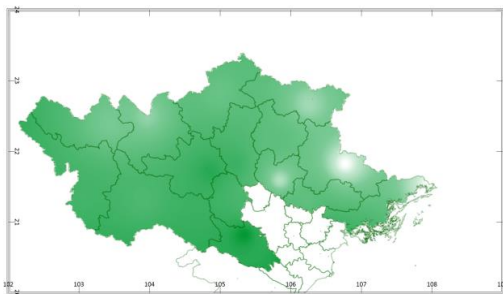

a) Tổng lượng mưa hữu hiệu tháng

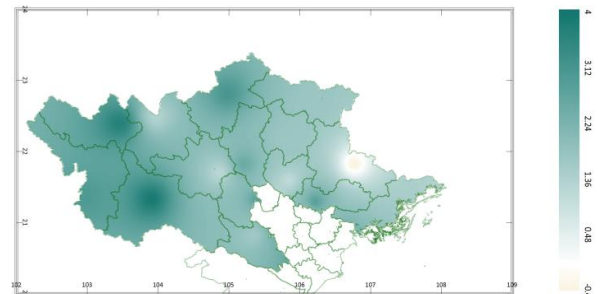

b) Mức độ sai khác so với cùng kì năm trước

Hình 2: Bản đồ tổng lượng mưa hữu hiệu

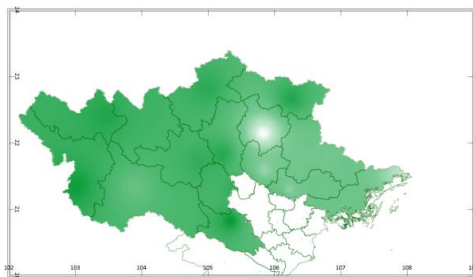

a) Bốc thoát hơi tiềm năng tháng

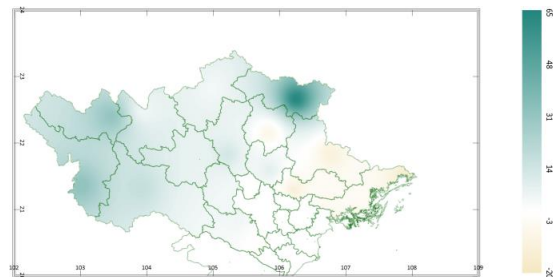

b) Mức độ sai khác so với cùng kì năm trước

Hình 3: Bản đồ bốc thoát hơi tiềm năng

a) Độ ẩm đất tháng

b) Mức độ sai khác so với cùng kì năm trước

Hình 4: Bản đồ độ ẩm đất

Trong tháng tới, nhiệt độ tối cao trung bình từ 28-29°C, nhiệt độ tối thấp trung bình từ 21-24°C, tích ôn hữu hiệu (tổng nhiệt độ tích lũy) trong tuần đầu của tháng dao động trong khoảng 143-160°C, trong tuần giữa tháng dao động trong khoảng 135-204°C, trong tuần cuối của tháng dao động trong khoảng 141-165°C. So với cùng kỳ năm trước, tổng tích ôn hữu hiệu (tổng nhiệt độ tích lũy trong tháng) tại các tỉnh Lào Cai, Tuyên Quang, Thái Nguyên, Quảng Ninh, Sơn La, Phú Thọ và phần phía Tây của tỉnh Bắc Giang có xu thế thấp hơn cùng kỳ từ 1-66°C; Các vùng còn lại trong khu vực, tổng tích ôn hữu hiệu có xu thế cao hơn cùng kỳ có thể lên đến 81°C.

Tổng lượng mưa hữu hiệu trong tuần đầu của tháng dao động trong khoảng 1-32mm, trong tuần giữa tháng dao động trong khoảng 0-25mm, trong tuần cuối của tháng dao động trong khoảng 8-76mm. So với cùng kỳ năm trước, tổng lượng mưa hữu hiệu tại phần phía Đông Bắc của tỉnh Quảng Ninh và vùng trung tâm của các tỉnh Lạng Sơn, Thái Nguyên có xu thế thấp hơn cùng kỳ từ 22-31mm; Các vùng còn lại trong khu vực, tổng lượng mưa hữu hiệu có xu thế cao hơn cùng kỳ có thể lên đến 81mm.

Độ ẩm đất trong tháng 10/2023 dự báo dao động trong khoảng 67-92%. So với cùng kỳ năm trước, độ ẩm đất tại các tỉnh thuộc phần phía Đông của khu vực bao gồm: Bắc Giang, Quảng Ninh, Lạng Sơn, Bắc Kạn có xu thế thấp hơn cùng kỳ từ 7-16%; Các vùng còn lại trong khu vực, độ ẩm đất dự báo có xu thế cao hơn cùng kỳ từ 4-64%.

Tổng lượng bốc thoát hơi tiềm năng trong tháng dao động trong khoảng 76-81mm. So với cùng kỳ năm trước, tổng lượng bốc thoát hơi tiềm năng tại hầu hết các tỉnh trong khu vực có xu thế cao hơn cùng kỳ từ 0,5-4,0mm; Riêng vùng trung tâm tỉnh Lạng Sơn có xu thế thấp hơn cùng kỳ khoảng 0,4mm.

Độ ẩm không khí tháng 10/2023 dao động trong khoảng 70-88%.

Bảng 2: Dự báo các đặc trưng khí tượng nông nghiệp tại khu vực

Yếu tố	Thời gian			
	Tuần 1	Tuần 2	Tuần 3	Tháng 10
Độ ẩm không khí (%)	71,7-87,8	60,3-86,8	77,7-92,7	70,0-88,4
Nhiệt độ tối cao (°C)	24,3-30,9	26,3-28,3	24,8-28,5	26,7-28,7
Nhiệt độ tối thấp (°C)	19,3-25,4	21,0-23,3	21,3-23,7	21,4-23,8
Tích ôn hữu hiệu (°C)	135,2-203,9	143,3-160,3	140,9-165,2	450,7-510,7
Mưa hữu hiệu (mm)	1,0-32,2	0,3-24,9	8,2-75,6	25,8-107,6
Bốc thoát hơi tiềm năng (mm)	28,9-30,6	23,1-25,7	22,9-24,7	75,6-80,8
Độ ẩm đất (%)	67,4-91,8			

3. Cảnh báo khả năng tác động đến sản xuất nông nghiệp

Nhiệt độ trung bình tháng 10/2023 tại khu vực Bắc Bộ phổ biến cao hơn so với TBNN từ 0,5-1,0°C; Tổng lượng mưa phổ biến ở mức cao hơn so với TBNN từ 5-15%. Trong tháng 10, bão/ATNĐ có khả năng xuất hiện từ 1-2 cơn trên khu vực Biển Đông và có thể ảnh hưởng đến khu vực Bắc Bộ. Trong tháng 10/2023, không khí lạnh sẽ bắt đầu có xu hướng hoạt động gia tăng dần về tần suất và cường độ. (Nguồn: Trung tâm Dự báo KTTV Quốc gia)

Lúa vụ Mùa dự báo trong các giai đoạn trổ bông - chắc xanh – chín – thu hoạch. Dự báo tổng lượng mưa hữu hiệu trong tháng 10 có sự phân bố không đồng đều theo cả không gian và thời gian, trong tuần đầu và tuần thứ 2 của tháng, khu vực được dự báo có ít mưa, một số nơi gần như không có mưa sẽ tạo điều kiện thuận lợi cho công tác thu hoạch các diện tích lúa Mùa đã chín; do đó, người dân cần tranh thủ những ngày thời tiết tạnh ráo để thu hoạch triệt để các diện tích lúa đã chín (đặc biệt là tại các tỉnh được dự báo sẽ có thể có mưa to trong tháng) với phương châm “xanh nhà hơn già đồng” nhằm hạn chế tối đa thiệt hại có thể xảy ra do ảnh hưởng của mưa lớn gây ra; sau thu hoạch, cần khẩn trương vệ sinh đồng ruộng, tiêu trừ mầm bệnh còn sót lại và làm đất chuẩn bị cho vụ Đông với tiêu chí “thu hoạch đến đâu, làm đất đến đó”. Đối với những diện tích lúa ở thời kỳ trổ bông – chín sữa, cần đảm bảo duy trì mực nước trong ruộng khoảng 3-5cm (đặc biệt trong tuần đầu và tuần thứ 2 của tháng và tại một số tỉnh được dự báo có độ ẩm tương đối thấp như Bắc Kạn, Quảng Ninh, Thái Nguyên) nhằm đảm bảo cho quá trình vào chắc trên cây lúa diễn ra thuận lợi, tạo tiền đề cho năng suất và sản lượng lúa đảm bảo khi thu hoạch. Trong tháng 10, rầy các loại, sâu đục thân, bọ xít dài, nhện gié, bệnh khô vằn, bệnh đen lép hạt... có khả năng gây hại trên nhiều diện tích lúa trong khu vực; do đó, trong quá trình chăm sóc, người dân cần chủ động theo dõi diễn biến sâu bệnh hại và có các biện pháp phòng trừ hợp lý tùy theo mức độ và tỷ lệ gây hại.

Trong tháng 10, cây ngô Hè Thu trong khu vực ở các giai đoạn trổ cờ - phát triển bắp – thu hoạch; cây ngô vụ Đông trong giai đoạn xuống giống – gieo trồng – cây con. Dự báo tổng lượng mưa hữu hiệu của khu vực trong tháng 10 dao động trong khoảng 26-108mm; độ ẩm đất trên khu vực dự báo dao động từ 67-92%. Tại những vùng được dự báo có ít mưa, việc thu hoạch các diện tích ngô Hè Thu đã đến thời kỳ thu hoạch sẽ diễn ra thuận lợi; nên người dân cần tập trung thu hoạch triệt để các diện tích ngô đã già nhằm tránh ảnh hưởng của điều

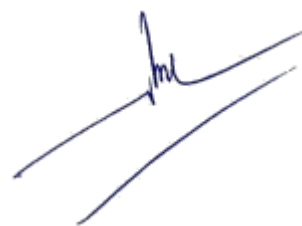
kiện thời tiết bất lợi đến năng suất - chất lượng và sản lượng ngô khi thu hoạch. Tuy nhiên, độ ẩm đất dự báo tại những nơi tương đối thấp, có nơi độ ẩm đất chỉ đạt 67% thấp hơn độ ẩm tối ưu cho cây ngô, nên đối với những diện tích ngô Hè Thu trong giai đoạn trổ cờ - phát triển bắp (yêu cầu độ ẩm đất cho cây ngô lúc nào dao động trong khoảng 75-80%) và các diện tích ngô Đông mới trồng (yêu cầu độ ẩm đất lúc này từ 70-80%) cần được tưới thêm nước bổ sung nhằm đảm bảo độ ẩm cần thiết cho cây ngô sinh trưởng khỏe mạnh; tại những vùng được dự báo có lượng mưa tương đối cao, độ ẩm trong đất khá lớn (một số nơi độ ẩm đất có thể lên đến 92%) cao hơn so với yêu cầu của cây ngô (nhất là các diện tích ngô Đông đã trồng đang ở giai đoạn cây con chỉ cần độ ẩm đất trong khoảng 60-65% để tạo thông thoáng cho rễ phát triển), nên người dân cần có các biện pháp để tiêu nước tích cực khi có mưa lớn, hạn chế tối đa tình trạng dư thừa nước gây tổn thương bộ rễ và gia tăng nhiều nấm bệnh gây hại cho cây ngô (đặc biệt là những diện tích ngô vụ Đông). Trong tháng 10, cần chú ý các đối tượng như sâu đục bắp, bệnh khô vằn, bệnh chết héo cây con, bệnh lở cổ rễ... có khả năng gây hại chủ yếu trên cây ngô.

Trong tháng, bão/ATNĐ có khả năng xuất hiện từ 1-2 cơn trên khu vực Miền Đông và có thể ảnh hưởng đến khu vực Bắc Bộ. Để chủ động các biện pháp nhằm ứng phó kịp thời khi có bão/ATNĐ, người dân cần theo dõi chặt chẽ diễn biến thời tiết; thường xuyên cập nhật các bản tin dự báo về bão/ATNĐ trên các phương tiện thông tin đại chúng.

Tin phát ngày: 01/10/2023

Thời gian ban hành bản tin tiếp theo: ngày 01/11/2023

**Người chịu trách nhiệm
ban hành bản tin**

Phạm Thị Kim Phụng